

choroby pasożytnicze zwierząt domowych cz. 1 Co to są pasożyty i dlaczego stanowią zagrożenie.

Autor: Anita Zielonka</br>weterynarz

PASOŻYT jest to organizm żyjący w ścisłym związku z innym organizmem. Z żywicielem. Na jego koszt i z jego szkodą.

Wiele chorób, z jakimi muszą sobie radzić właściciele zwierząt domowych jest wywołana właśnie przez nie. Dlatego należy nieco przybliżyć temat, jakim są niebezpieczeństwa wynikające z działania pasożytów, a także sposoby radzenia sobie z nimi.

Pasożyty atakują żywe organizmy na różne sposoby.

Pchła, która całe życie spędza w owłosieniu żywiciela jest pasożytem zewnętrznym.

Żyje na powierzchni innego organizmu i żywi się jego krwią. Ektopasożyty mogą żywić się też elementami pokrycia swojego żywiciela, robią tak wszoły, które żywią się ptasimi piórami. Przedstawiciele pasożytów zewnętrznych mają różne sposoby na korzystanie ze swojego źródła pokarmu. Są to specjalnie zbudowane narządy (ssawki, przyłgi) i swoiste substancje przeciwdziałające krzepnięciu pobieranych substancji (enzymy). Wiele pasożytów zewnętrznych przenosi zarazki (kleszcze, komary, muchy) bądź też jest żywicielami pośrednimi dla innych pasożytów.

Pasożyty wewnętrzne nie mają oczu ani ubarwienia. Nie mają narządów ruchu. Ich nabłonek musi być odporny na działanie enzymów trawiennych żywiciela. Pasożyty wewnętrzne mają zdolność "oddychania beztlenowego" czyli uzyskiwania energii w procesie beztlenowego rozkładu glukozy do kwasu mlekowego. Jest to sposób niezmiernie rozrzućny, wykorzystujący zaledwie około 5% energii, którą można by uzyskać na drodze tlenowej. Pasożyty jednak z jednej strony są w sytuacji przymusowej, bo tlenu nie mają, z drugiej strony mogą sobie na taką rozrzućność pozwolić, mając stały i niewyczerpalny nadmiar pokarmu. Przywry i tasiemce nie utraciły zdolności oddychania tlenowego, w razie możliwości pobierają tlen i wykorzystują go. Rozwój pasożytów wiąże się najczęściej ze zmianą żywiciela. Organizm, w którym bytuje postać dojrzała nazywamy żywicielem ostatecznym. Jaja pasożyta wydostają się z żywiciela ostatecznego na zewnątrz i zarażają organizm, w którym rozwija się larwa. Ten organizm nazywamy żywicielem pośrednim. Przejście do żywiciela ostatecznego odbywa się zwykle, choć nie zawsze, tak, że żywiciel ostateczny zjada pośredniego razem z larwą.

Środowisko życia pasożytów wewnętrznych wymaga zatem od nich specjalnych przystosowań:

- nabłonek odporny na strawienie
- brak ubarwienia, narządów zmysłów i narządów ruchu
- brak układu krwionośnego, oddechowego i pokarmowego(wchłanianie pokarmu strawionego przez żywiciela)
- narządy czepne: przyssawki(tasiemiec nieuzbrojony), przyssawki i haczyki(tasiemiec uzbrojony)
- oddychanie beztlenowe
- produkowanie olbrzymich ilości jaj, obojnactwo, możliwość samozapłodnienia
- wykorzystywanie żywicieli pośrednich(rozmnażanie bezpłciowe) i żywicieli ostatecznych(rozmnażanie płciowe)

do dyskusji na ten i inne tematy zapraszamy na łamach naszego forum